حل مشکل ارسال گواهینامه

سردار تقی مهری، رئیس پلیس راهور ناجا گفت: افرادی که در آزمون راهنمایی و رانندگی قبول می‌شوند هیچ مشکلی برای رانندگی ندارند، چون در سامانه کد گواهینامه‌شان ثبت می‌شود و می‌توانند رانندگی کنند. وی افزود: مشکل ارسال گواهینامه برطرف شده و تا پایان هفته گواهینامه تمام افرادی که در آزمون قبول شده‌اند به دستشان می‌رسد. /جام‌جم

۹۰ هزار ثبت‌نام در عتبات نوروزی

مرتضی آقایی، مدیرکل عتبات عالیات سازمان حج و زیارت از اتمام پیش‌ثبت‌نام عتبات نوروزی خبر داد و گفت: ۹۰ هزار نفر در این دوره پیش‌ثبت‌نام را انجام داده‌اند و اعزام زائران از ۲۴ اسفند آغاز می‌شود. وی افزود: روز شنبه ۲۷ بهمن نتایج قرعه‌کشی و اولویت‌ها مشخص می‌شود. آقایی عنوان کرد: ظرفیت اعزام نوروزی ۶۰ هزار نفر است اما برای بعد از نوروز و مناسبت‌های ماه‌های رجب و شعبان نیز پیش‌ثبت‌نام را انجام داده‌ایم. /مهر

عکس: جام‌جم

رئیس شورای شهر تهران گفته دستفروشان نمی‌توانند اجناسشان را روی زمین پهن کنند

دستفروشی روی هوا

مینا مولایی

جامعه

دستفروش‌ها اگر این خبر را بخوانند، خبری که دیروز خبرگزاری‌ها از خیابان بهشت و از پشت درهای شورای شهر تهران مخابره کردند، حتما اول کلی می‌خندند و بعد این خنده ممتد به یك غم تلخ می‌رسد، به این‌که انگار در این شهر بزرگ هیچ‌کس آنها را دوست ندارد! دستفروش‌ها اگر این خبر را بخوانند و بدانند رئیس شورای شهر تهران، یعنی محسن هاشمی در جریان بررسی جزئیات طرح ساماندهی مشاغل سیار و بی‌کانون در شهر تهران گفته، آنها نمی‌توانند اجناسشان را روی زمین بگذارند، نمی‌توانند روی زمین سفره پهن کنند و یك کارتخوان هم کنارش بگذارند، حتما از خودشان می‌پرسند پس ما باید چه‌کار کنیم؟! در جواب وقتی به آنها بگوییم رئیس شورای شهر تهران گفته، آنها باید اجناسشان را روی دستشان بفروشند، حتما ته دلشان از خدا می‌خواهند دوتا دست اضافی‌تر به آنها می‌داد تا اجناس بیشتری را برای فروش به مشتری‌ها عرضه کنند، کاری که قاعدتا از عهده دوتا دست برنمی‌آید!

اگر برای شکل گرفتن بازارچه‌های مخصوص دستفروشان نکات لازم رعایت شود و نظارت نیز به شکل مناسب صورت بگیرد این بازارچه‌ها به رونق اقتصادی کمك می‌کنند. داد و ستد در این بازارچه‌ها رونق می‌گیرد و در نتیجه بستر لازم برای آشنایی گردشگران با آداب و رسوم کشورمان فراهم می‌شود

این وسط البته شاید خیلی‌هایشان خبردار نشوند که تصمیم‌گیری درباره سرنوشت آنها، محور اصلی صد و بیست و سومین جلسه شورای علنی شهر تهران بود؛ جلسه‌ای که صبح دیروز بعد از یك تعطیلی چندروزه تشکیل شد و در نهایت به تصویب یك فوریت طرح ساماندهی مشاغل سیار و دستفروشان در شهر تهران رسید.

پیشنهاددهنده این طرح، حجت نظری بود، یکی از اعضای جوان شورا که از فقدان نظارت بر فعالیت دستفروش‌ها گلایه کرد و به اینجا رسید که همین اتفاق باعث شده برخی عوامل شهرداری اقدام به اخذ وجوه متفاوت از این افراد کنند. او البته تاکید کرد عملا این پول به حساب شهرداری واریز نمی‌شود و ممکن است هر فردی براساس تصمیم و تشخیص خود رفتاری داشته باشد!

این عضو شورا روی قانونی دست گذاشت که به‌صراحت در مورد سدمعبر واکنش نشان داده، اما دستفروشی را مسکوت گذاشته و گفت: لازم است این طرح به تصویب برسد تا بتوانیم با همراهی شرکت ساماندهی مشاغل نسبت به ساماندهی دستفروشان، وانت‌بارها و غیره اقدام کنیم.

حسن رسولی، خزانه‌دار شورای شهر تهران، دومین نفری بود که در این جلسه به بررسی این طرح پرداخت. او البته گفت طبق قانون، دستفروشی به عنوان یك شغل مزاحم محسوب می‌شود. رسولی سابقه این قانون را به ۵۰ سال قبل رساند و گفت از همان زمان تا امروز شهرداری موظف شده به عنوان یك عمل نابهنجار شهری با این پدیده برخورد کند.

شهربانو امانی، دیگر عضو شورا اما به همین قدمت قانونی این پدیده اشاره کرد و افزود: سال ۴۷ قانونی تصویب شد که براساس آن دستفروشی به نوعی مزاحمت کسب بوده است. اما حالا ۵۰ سال از این قانون می‌گذرد و شرایط متفاوت شده و مهاجرت هم به قدری زیاد شده است که هم وانت‌بارها و هم دستفروشان در خیابان‌های شهر افزایش یافته‌اند.

محسن هاشمی، رئیس شورای شهر تهران هم تاکید کرد دستفروشان نمی‌توانند اجناس خود را روی زمین بگذارند.

آن‌طور که او گفت دستفروشان باید اجناسشان را روی دست بفروشند، چراکه این افراد نمی‌توانند سفره پهن کنند و یك کارتخوان هم کنار بساط‌شان بگذارند.

ناهید خداکرمی، عضو دیگری از شورای شهر تهران بود که دیروز از بی‌متولی بودن دستفروشی در شهر گلایه کرد. او گفت دستفروشی در شهر تهران متولی ندارد و ساماندهی هم نمی‌شود و معلوم نیست چه کسی باید در این خصوص پاسخگو باشد!

نتیجه‌گیری خداکرمی از این بحث، ضرورت ساماندهی دستفروشان در شهر تهران بود. پدیده‌ای که به گفته او برای شهر تهران مشکلات زیادی درست کرده است.

در نهایت با ۱۲ رای موافق یك فوریت طرح ساماندهی مشاغل سیار و بی‌کانون در شهر تهران دیروز در شورای شهر تصویب شد. در بررسی بندهای این مصوبه البته زهرا نژادبهرام، عضو هیات‌رئیسه شورای شهر تهران، پیشنهاد داد شهرداری در فضاهای عمومی اجازه فعالیت به دستفروشان را به شرط فروش کالای ایرانی بدهد که این پیشنهاد با ۱۷ رأی موافق به تصویب رسید.

بازارچه‌های گردشگر پسند

محمدتقی رهنمایی

کارشناس گردشگری

برای توسعه صنعت گردشگری توصیه‌های زیادی می‌شود؛ یکی از این توصیه‌ها افزایش مدت زمان پیاده‌روی گردشگران در شهرهاست. برای رسیدن به این مهم یکی از راهکارها ایجاد بازارهای اصطلاحاً مکاره است که از سوی دستفروشان ایجاد می‌شود، بازارهایی که در مکان و زمان خاص با تمهیدات لازم برپا می‌شود. ایجاد بازارهای دستفروشی الزاماتی نیز دارد، مثل برقراری امنیت برای فروشنده‌ها، ایجاد نظم و برهم نزدن آرامش شهری، در دسترس بودن و مشخص بودن مکان و زمان. فروشندگان بازارهای مکاره نیز شناسنامه دارند و کالایی که به فروش می‌رسانند مشخص است. باید توجه داشت دستفروشانی که در گاری‌ها سبزی می‌فروشند یا کالای قاچاق در بساط شان پیدا می‌شود جزو نظام گردشگری یا بازارهای مکاره قرار نمی‌گیرند. چنین فروشندگانی جذابیت گردشگری ندارند و نکته مثبتی هم برای نظام گردشگری به حساب نمی‌آیند. اگر برای شکل گرفتن این بازارها نکات لازم رعایت شود و نظارت نیز به شکل مناسب صورت بگیرد بازارهای مکاره به رونق اقتصادی کمك می‌کنند. داد و ستد در این بازارچه‌ها رونق می‌گیرد و در نتیجه بستر لازم برای آشنایی گردشگران با آداب و رسوم کشورها فراهم می‌شود. در سال‌های اخیر نمونه‌هایی از این بازارها در سطح کشور وجود داشته‌اند. بازارچه‌های مناسبتی در شهرهای شمالی، بازارچه پارك لاله و بازارچه سنتی پاساژ پروانه نمونه‌هایی از این دست هستند. نمونه‌هایی که تقریبا دارای چارچوب هستند و صاحب هویت شده‌اند. چنین بازارهایی به کسب‌وکارهای خرد و صنعت گردشگری کمك می‌کنند.

دستفروشی؛ یك پدیده چندبعدی است

دستفروشی با این‌که دیروز در صدر اخبار منتشره از شورای شهر تهران قرار گرفته، اما نه پدیده جدیدی است و نه اولین باری است که ساماندهی‌اش مورد توجه مدیریت شهری قرار می‌گیرد؛ پیش از این هم چندباری اعضای شورای شهر در دوره‌های قبل و همچنین معاونت‌های مختلف شهرداری، بر ضرورت ساماندهی دستفروش‌ها تاکید کرده بودند؛ با این حال انگار مدیریت شهری، در بحث ساماندهی دستفروش‌ها در دور باطلی افتاده که نتیجه‌ای جز برخوردهای مقطعی و لحظه‌ای با دستفروش‌ها ندارد. ما دلیل این اتفاق را از حسین ایمانی جاجرمی، مدیر گروه شهر انجمن جامعه‌شناسی ایران می‌پرسیم و او در جواب می‌گوید: تا وقتی شاخص‌های کلان اقتصادی کشور بهبود پیدا نکند، دستفروش‌ها هم حضور دارند. اگر از در بیرون شوند از پنجره وارد می‌شوند، چون چاره‌ای هم ندارند. این جامعه‌شناس شهری با اشاره به این‌که سیاست‌های مدیریت شهری در مواجهه با دستفروش‌ها روشن نیست، به ما می‌گوید: مدیریت شهری متاسفانه همچنان خودش را جزو دستگاهی خدماتی، فنی و اجرایی می‌داند و در بخش مسؤولیت اجتماعی به رغم شعارهای بزرگی که داده و تشکیلاتی که درست کرده، هنوز کار جدی انجام نداده و نه هدفی برایش مشخص شده و نه خودش با وظایفش آشناست. دقیقا به همین دلیل است که در بحث ساماندهی، شاهد برخوردهای مقطعی و شکست‌خورده هستیم و در یك دور باطل قرار داریم. ایمانی جاجرمی البته تاکید می‌کند پدیده دستفروشی، چندبعدی است و مدیریت آن به تنهایی از دست شهرداری خارج است و بقیه دستگاه‌های مسؤول هم برای سروسامان دادن به این موضوع باید وارد میدان شوند و به یك سیاست مشارکتی واحد برسند؛ سیاست مشارکتی‌ای که به گفته این استاد دانشگاه علاوه بر مدیریت شهری به حضور فعال قوه قضاییه، بهزیستی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نیروی انتظامی و... نیاز دارد و این روش که یك نهاد با مشت آهنین به سراغ دستفروشان برود، جواب نمی‌دهد.

بیکاری دستفروش می‌زاید

این یك واقعیت است، واقعیتی که نمی‌توان روی آن چشم بست، این‌که دستفروشی به عنوان یك شغل کاذب، در سال‌های اخیر با توجه به توسعه روزافزون شهرنشینی، ضرورت اشتغال و رفع نیازهای اقتصادی در جامعه به‌ویژه میان جوانان و زنان سرپرست خانوار فراگیر شده است. این فراوانی، البته به گفته احمد بیگدلی، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی به مشکلات اقتصادی موجود در جامعه برمی گردد. بیگدلی با اشاره به این موضوع به ما می‌گوید: مشکلات اقتصادی و بیکاری، دلیل روی آوردن ۸۰ درصد افراد به دستفروشی است.

این نماینده مجلس در توضیح بیشتر می‌گوید: در تحقیقاتی که انجام شده مشخص شده تعدادی از دستفروشان تحصیلات دانشگاهی دارند و به دلیل بیکاری و از سر اجبار به این شغل کاذب روی آورده‌اند، البته تعدادی از آنها هم به دستفروشی به عنوان شغل دوم نگاه می‌کنند چون با درآمد حاصله از شغل اولشان نمی‌توانند زندگی‌شان را بگذرانند و به خاطر تامین معیشت، دستفروشی را به عنوان شغل دوم انتخاب کرده‌اند. بیگدلی البته مسافرکشی را هم در کنار دستفروشی قرار می‌دهد و می‌گوید این دو شغل، جزو مشاغل کاذبی هستند که به دلیل نبود اشتغال در پایتخت در حال افزایشند. این نماینده مجلس البته تاکید می‌کند که دستفروشان پایتخت باید ساماندهی شوند نه جمع‌آوری! او می‌گوید: تا زمانی که فضاهای مشخصی در اختیار این قشر قرار داده نشود نباید نسبت به جمع‌آوری آنها اقدام کرد؛ چراکه معیشت آنها با تهدید مواجه می‌شود. پیشنهاد او، اختصاص فضاهای مشخصی مانند جمعه‌بازارها به دستفروشان است تا زیبایی بصری شهر تامین و از ایجاد مزاحمت و ترافیك برای شهروندان جلوگیری شود به این ترتیب کسب و کار مغازه‌داران نیز با مشکل مواجه نخواهد شد. عضو کمیسیون اجتماعی مجلس البته یك نگاه دیگر هم به پدیده دستفروشی دارد، او در این سوی گود، به افرادی نگاه می‌کند که از دستفروشان خرید می‌کنند، افرادی که به گفته او اغلب قشر ضعیف جامعه هستند و به ناچار به دلیل ارزانی و قیمت پایین‌تر اجناس مورد نیاز خود را از دستفروش‌ها تهیه می‌کنند! نگاهی که باعث می‌شود به ما بگوید: جمع‌آوری بدون برنامه دستفروشان فقط به نوعی پاك کردن صورت مساله است.

وقتی سیاست‌های جایگزین ما در قبال دستفروشان درست نیست و در بیشتر موارد به نتیجه درستی هم نمی‌رسیم نمی‌توانیم از جماعتی که بیکار هستند انتظار داشته باشیم در مقابل جمع شدن بساط‌شان مقاومت نداشته باشند

تعامل بین دستگاهی علیه دستفروشی

علیرضا سرحدی

کارشناس شهری

وقتی مگامال‌ها و مشکلات عظیمی که ایجاد کرده‌اند فضای شهری را تحت تاثیر قرار می‌دهند، نمی‌توان پیرزنی را که از نظر اقتصادی مشکل دارد و گوشه یکی از پیاده‌رو ها دستفروشی می‌کند، مساله حادی شمرد. در شرایط اقتصادی نابه‌هنجاری که داریم، برای افرادی که به کلانشهرها مهاجرت می‌کنند، چاره‌ای جز دستفروشی نمی‌ماند، چراکه اگر آنها از این طریق امرار معاش نکنند به سمت بزهکاری سوق داده می‌شوند. بنابراین شهرداری به عنوان مسؤول برقراری نظم عمومی شهر، باید با دید جامع‌تری به این پدیده نگاه کند. دست کم مدیران شهری می‌توانند از شهرهای موفق دنیا در این باره الگو بگیرند و آنها را با شرایط کشورمان تغییر دهند.

در شهری مانند لندن، دستفروشان نظم‌یافته‌اند و در محله‌های مختلف، مانند محله پاکستانی‌ها، هندی‌ها و چینی‌ها در محل‌های مشخص شده فعالیت می‌کنند. بسیاری از مدیران شهری در کشورمان همیشه به دستفروشان به عنوان یك مزاحم نگاه کرده‌اند؛ اما موضوع این است که در سال‌های اخیر راهکارهایی برای ساماندهی دستفروشان ارائه شده است اما چون جامع نبوده اثرات کوتاه مدت داشته‌اند. برای نمونه می‌توان به ایجاد بازارچه‌های موقت و بازارچه‌های سنتی در شرق تهران و برخی پارك‌ها اشاره کرد. هرچند مشکلات ایجاد شده پس از فعالیت این بازارچه‌ها بر موقتی بودن آنها دلالت دارد، اما شهرداری به عنوان متولی مدیریت شهری باید به این مساله ریشه‌ای نگاه کند. با راهکارهای موقت نمی‌توان معضلات دستفروشان را حل کرد. بهتر این است که در فضاهای عمومی مانند پارك‌ها و فضاهای باز غرفه‌های دائمی برای دستفروشان ایجاد کرد. می‌توان با ایجاد فضای مناسب و با درك متقابل به دور از منفعت طلبی محیطی خلق کرد تا دستفروشان هم در شرایط اقتصادی کنونی امکان فعالیت داشته باشند. مشکل این است که نگاه مدیران شهری به حل مشکل دستفروشان همیشه موقت بوده است. شاید به این دلیل است که طرح‌های ساماندهی همیشه به بن‌بست ختم می‌شود، برای جبران این نقطه ضعف مدیران شهری و اعضای شورای شهر باید از ظرفیت دیگر دستگاه و نهادها مانند نیروی انتظامی، قوه قضاییه و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری نیز بهره ببرند.

دست نامرئی مافیا

جعفر بای

آسیب‌شناس اجتماعی

همه ما می‌دانیم که معضل بیکاری در جامعه ما یکی از دلایل اصلی است که باعث تشدید پدیده دستفروشی شده است. درحقیقت با وجود قبول این قضیه که پدیده دستفروشی از اقتصاد بیمار یك جامعه سرچشمه می‌گیرد، برخوردهای نادرست و بی‌برنامه با دستفروشان، نامناسب و توجیه‌نشده است و ما نباید فراموش کنیم که وقتی سیاست‌های جایگزین ما، درست نیست و در بیشتر موارد به نتیجه درستی هم نمی‌رسیم و نمی‌توانیم از جماعتی که بیکار هستند انتظار داشته باشیم در مقابل جمع شدن بساط‌شان مقاومت نداشته باشند. قطعا این برخوردها تحقیرآمیز و سرکوب‌کننده بوده و نتیجه‌ای جز بحرانی‌تر کردن اوضاع نخواهد داشت. البته اگر از منظر دیگری به دستفروشی نگاه کنیم، می‌بینیم که دستفروشی در لایه‌های زیرین خود، گاه از مدار یك شغل ساده خارج می‌شود و در این میان، گروهی از عناصر فرصت‌طلب از فضای به وجود آمده استفاده می‌کنند و در نتیجه دستفروشی به صورت زیرزمینی سازماندهی می‌شود؛ به این ترتیب ما در پدیده دستفروشی گاه با افرادی هم مواجه می‌شویم که گروه زیادی از دستفروشان جزء را مدیریت می‌کنند. نشانه‌های این سازمان‌یافتگی را هم در خیلی جاها می‌توانیم ببینیم مثلا جنس و نوع قیمت کالاها که در چند قسمت مختلف شهر مشترك است یا ارتباط نزدیك دستفروش‌ها با همدیگر. با تمام این تفاسیر و با وجود سازوکارهای مختلفی که از سوی مدیریت شهری برای ساماندهی این پدیده درنظر گرفته شده است، شهرداری هنوز موفق نشده که با این پدیده برخورد کند و قطع به یقین هم نمی‌تواند به این پدیده سروسامانی بدهد، چرایی این اتفاق هم به عقیده من مدیریت نامرئی‌ای است که پشت پدیده دستفروشی وجود دارد، مدیریتی که با هر برخورد و هر طرح و برنامه، بلافاصله پادزهرهایی را رو می‌کند که در مقابل طرح‌های مقطعی شهرداری قرار می‌گیرد و به اصطلاح این طرح‌های مقطعی را خنثی می‌کند.

یادداشت: دکتر مجید صفاری‌نیا

روان‌شناس اجتماعی

مدیریت آزمون و خطا در برابر دستفروشی

هرچه سطح رفاه و میزان اشتغال در یك جامعه پایین‌تر باشد، دستفروشی در آن شایع‌تر است. در کشور ما نیز هر زمانی که درصد بیکاری بالاتر رفته و سطح رفاه عمومی پایین‌تر آمده، بازار دستفروشی داغ‌تر شده است. امروز هم در شرایطی که تنگنای معیشتی در زندگی مردم بیشتر شده و بیکاری گریبان گروه‌های بسیاری از جامعه را گرفته است، مشاهده می‌شود نه فقط گروه‌های ضعیف اجتماع، بلکه اقشار متوسط نیز به دستفروشی روی‌آورده‌اند.

بنابراین در جامعه امروز ما بیشتر دستفروشان چون نتوانسته‌اند شغل مناسب‌تری پیدا کنند، ناگزیر به این کار می‌پردازند. حال اگر در این شرایط، شهرداری یا ارگان‌های دیگر بخواهند با برخوردهای قهری جلوی این پدیده را بگیرند و مانع فعالیت دستفروشان شوند، احتمال دارد که بعضی از آنها برای گذران معیشت در راه‌های غیرقانونی قدم بگذارند.

البته خود پدیده دستفروشی نیز نوعی تخلف محسوب می‌شود، زیرا فعالیت دستفروشان به نوعی اجحاف در حق مغازه‌دارانی است که اجاره، مالیات، عوارض و حق بیمه می‌پردازند و با رعایت ضوابط قانونی اجناس خود را به مردم عرضه می‌کنند.

بنابراین در ایران نه می‌توان دستفروشی را به طور کامل محدود کرد و نه ادامه فعالیت آن به شکل کنونی به صلاح کشور است. از این رو به نظر می‌رسد بهترین راهی که در شرایط فعلی برای مدیریت این پدیده وجود دارد، ساماندهی اصولی آن است. به این صورت که شهرداری به عنوان متولی ساماندهی دستفروشان، با ایجاد بازارهای هفتگی در طول سال، بازارچه‌های خوداشتغالی دائمی و مواردی از این دست، هم نظم و ترتیب مشخصی در کار این افراد ایجاد کند و هم بتواند نظارت بیشتری بر فعالیت آنها و قیمت و کیفیت کالاهایشان داشته باشد.

البته این‌ها پیشنهادات تازه‌ای نیست و بارها از سوی کارشناسان مختلف مطرح شده است و گاهی نیز به صورت مقطعی بازارچه‌هایی برای ساماندهی دستفروشان ایجاد شده، اما به نظر می‌رسد چون اجرای یك برنامه دائمی برای مدیریت این پدیده از سوی شهرداری، نیازمند صرف زمان، نیرو و هزینه‌های مضاعفی است، مدیران شهری چندان به اجرای این برنامه‌های اصولی تمایلی از خود نشان نمی‌دهند و به همین دلیل، اغلب طرح‌هایی که تا امروز برای ساماندهی دستفروشان به اجرا درآمده، عقیم مانده است.

حال با صحبت‌های دیروز رئیس و اعضای شورای شهر تهران، بازهم نمی‌توان به موفقیت مجموعه مدیریت شهری برای ساماندهی پدیده دستفروشی امید چندانی داشت و به نظر می‌رسد هنوز هم باید در تهران و البته دیگر کلانشهرهای کشور، شاهد این پدیده باشم. پدیده‌ای که نمایشگر فقر و بیکاری موجود در جامعه ماست و مزاحمت‌های دائمی را برای شهروندان در بسیاری از نقاط شهر و اماکن عمومی در پی دارد.

خبر

ثبت‌نام کنکور ۹۸ از امروز آغاز می‌شود

ثبت‌نام کنکور سراسری سال ۹۸ برای پذیرش در رشته‌های با آزمون دانشگاه‌های سراسر کشور از جمله دانشگاه آزاد اسلامی از امروز چهارشنبه ۲۴ بهمن ۹۷ آغاز می‌شود و روز پنجشنبه ۲ اسفند ۹۷ به پایان می‌رسد.

به گزارش مهر، حسین توکلی مشاور عالی سازمان سنجش گفت: ثبت‌نام کنکور سراسری سال ۹۸ جهت پذیرش در رشته‌های با آزمون برای ورود به دوره‌های روزانه، شبانه، نیمه‌حضوری، مجازی، پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌ها، دانشگاه پیام نور، دانشگاه‌های غیردولتی و موسسات آموزش عالی غیرانتفاعی، ظرفیت مازاد دانشگاه‌ها، رشته‌های تحصیلی با آزمون دانشگاه آزاد اسلامی صورت می‌گیرد.

توکلی عنوان کرد: پذیرش در هریك از رشته‌ها بر اساس نمره کنکور و سوابق تحصیلی همانند کنکور سال گذشته انجام می‌گیرد.

وی ادامه داد: دفترچه راهنمای ثبت‌نام همزمان با آغاز ثبت‌نام بر روی سایت سازمان سنجش منتشر می‌شود. تمام داوطلبان علاقه‌مند به تحصیل می‌توانند با مراجعه به سایت سازمان سنجش و مطالعه دقیق اطلاعیه ثبت‌نام و دفترچه راهنمای ثبت‌نام در صورت واجد شرایط بودن برای ثبت‌نام در این آزمون اقدام کنند.